

Viisikon erämiehet ry/Yrjö Eronen

LAUSUNTO

Pentujärventie 2

81650 HATTUVAARA

rajakontio@gmail.com

10.3.2025

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 Valtioneuvosto

kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö VN/36093/2024

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

1. Metsästyslain 41 §:n 1 momenttiin ehdotetut muutokset

Lakimuutosehdotuksen viittaus luontodirektiivin 2 artiklan 3 kohtaan 41 §:n 1 momentissa on perusteltua.

Perustelut: Kyseisessä 2 artiklan 3 kohdassa kehoitetaan: *Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.*

Etenkin suurpetojen suojelu edellyttää realistista käsitystä siitä, että huippupetokantoja voidaan tarvittaessa säädellä. Tiedämme, ettei huippupedoilla ole muita luontaisia vihollisia kuin ihminen. On kyse siitä, että voidaan turvata sekä petojen että niiden kanssa elintilansa jakavien ihmisten yhteiselo parhaalla mahdollisella tavalla.

Voidaan havaita, että jo luontodirektiiviä laadittaessa on ymmärretty, että jäsenvaltioiden olosuhteet poikkeavat toisistaan sekä siitä, että lajien suojelu toteutuu parhaiten, kun edellä mainitut seikat otetaan huomioon. Luontodirektiivin 16 artiklan mukaista poikkeusjärjestelmää ei ole käytetty Suomessa kevyin perustein. Direktiivin tavoitteet suojella luonnon monimuotoisuutta ja ympäristöä ovat pysyneet etusijalla, eikä hallittu kantojen säätely ole vaarantanut sitä, koska säätely on ollut suunnitelmallista.

Lakimuutosehdotuksen viittaus eri lajien kannanhoitosuunnitelmiin on perusteltua.

Perustelut: Hoitosuunnitelmat ovat strategisia asiakirjoja. Ne on suunniteltu pitkäjänteisen ja kestävänn kannanhoidon takaamiseksi. Suunnitelmissa määritellään tavoitteet ja toimenpiteet, joilla turvataan lajien elinvoimaisuus ja suojellaan niiden elinympäristöjä. Strateginen suunnittelu on prosessi, joka sisältää sekä lyhyen että pitkän aikavälin tavoitteiden ja toimenpiteiden määrittämisen, ja kannanhoitosuunnitelmat noudattavat tätä samaa periaatetta. Niissä otetaan huomioon lajin ekologia, uhkatekijät sekä tarvittavat toimenpiteet lajin suojeluun ja kannan hoitoon.

Poikkeusluvista valittaneet luonnonsuojeluyhdistykset ovat kiistäneet hoitosuunnitelmien merkityksen luontodirektiivin edellyttämänä suojelujärjestelmän oleellisena osana. Yhdistysten tarkoituksena on ollut hämärtää niiden merkitystä ja pyrkiä osoittamaan hallinto-oikeuksille ja kansalaisille, että kannanhoito merkitsee ainoastaan metsästäjien tahtotilaa saada poikkeuslupia ja tappaa suojeltuja eläimiä. Tämä käsitys on tietenkin väärä.

Euroopan unionin komissio on ohjekirjoissaan luontodirektiivin mukaisesta yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta (2007 ja 2021), kehottanut jäsenvaltioita laatimaan lajien suojelu- tai hoitosuunnitelmia, jotka voivat toimia asianmukaisina puitteina direktiivin tavoitteiden mukaisten poikkeusten myöntämiselle. Lajin suojelu- tai hoitosuunnitelmissa voidaan vahvistaa parhaiden käytettävissä olevien tietojen sekä luotettavien tieteellisten arviointien ja seurantajärjestelmien perusteella useita johdonmukaisia toimenpiteitä, jotka on toteutettava ja joita on seurattava sen varmistamiseksi, että asianomaisen kannan suotuisa suojelun taso saavutetaan tai säilytetään.

2. Metsästyslain 41 §:n 5 momentin asetuksenantovaltuutta koskevat muutokset

Tiukasta suojelusta poikkeamisen kriteerien määrittely

Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on määritellä ja todistaa poikkeuslupakriteerien täyttyminen. MMM:n asetuksessa on siis syytä määritellä poikkeuslupakriteereistä juuri lakimuutosluonnoksessa esitetyt seikat.

Hallinto-oikeuksissa on jo vuosikautia analysoitu, onko luontodirektiivin IV a-liitteen lajien luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdassa soveltaen metsästyslain 41 §:n 3 momentin mukaan myönnettyihin poikkeuslupiin kirjattu **päämäärä** ilmaistu luontodirektiivin mukaisesti.

Julkisasiamies Henrik Saugmandsgaard Øe:n ratkaisuehdotuksessa (8 päivänä toukokuuta 2019) asiassa C-674/17 on todettu kohdassa 50: *Muista luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa luetteluista poikkeamisperusteista poiketen tämän säännöksen e alakohdassa ei mainita tavoitteita, joihin poikkeuksen myöntämisellä voidaan pyrkiä. Tässä alakohdassa säädetään kuitenkin lisäedellytyksistä, jotka koskevat pääasiallisesti otettujen yksilöiden rajoitettua määrää, ottamisen valikoivuutta ja poikkeuksen sallimista vain tarkoin valvotuissa oloissa. Näillä erityisvaatimuksilla*

kompensoidaan laajaa harkintavaltaa, joka jäsenvaltioilla on määritellesään päämääriä, joihin poikkeuksella pyritään.

Huolimatta siitä, että Unionin tuomioistuimen ratkaisuasiamies on todennut, että kansallisella toimivaltaisella viranomaisella on laaja harkintavalta päämääriä määritellesään, ovat hallinto-oikeudet tulkinneet poikkeuslupapäätöksissä esitettyjä päämääriä luontodirektiivin vastaisiksi. Valittajien aloitteesta KHO on tulkinnut esimerkiksi vuoden 2022 karhua koskevien poikkeuslupien päämääräksi karhunmetsästyskulttuurin ylläpitämisen, eikä pitänyt poikkeusluvan hyväksyttävänä syynä halua harjoittaa kannanhoidollista metsästystä. (Lähde: MT Metsä 7.3.2025).

Suomen riistakeskuksen karhua koskevassa poikkeuslupapäätöksessä 2022-1-000-26429-4, josta on KHO:n ennakkopäätös KHO:2022:99 poikkeusluvan päämäärä ja perustelut ilmaistaan sivuilla 4–7/14 otsikon *Sallitun pyynnin tarkoitus* jälkeen.

Kuten voidaan havaita, poikkeusluvan varsinainen päämäärä ei ollut karhunmetsästyskulttuurin ylläpitäminen, vaan se oli oheistavoite. Kansallinen toimivaltainen viranomainen ei myöskään ollut myöntänyt poikkeuslupia sen vuoksi, että luvanhakija oli voinut olla kiinnostunut kannanhoidollisesta metsästyksestä. Päätöstä oli perusteltu poikkeuslupakriteerien mukaisesti.

Luonnonsuojelua edistävien yhdistysten valituksissa on takerruttu juuri kaikkein tulkinnanvaraisimpiin yksityiskohtiin ja johdateltu kiinnittämään huomio kokonaisuuden ja suojelun kannalta epäolennaisiin seikkoihin. Suojelun kannalta oleellisinta olisi pohtia poikkeuksen vaikutusta suotuisan suojelun tasoon sekä sitä, onko poikkeukselle jokin muu tyydyttävä ratkaisu. Laaja valitusoikeus on mahdollistanut ja mahdollistaa jatkuvan spekuloinnin mistä tahansa päätökseen kirjatusta seikasta. Valitusten päämäärä täytyy siinä vaiheessa, kun poikkeusluvat asetetaan täytäntöönpanokieltoon.

Muutoksenhaun vaikutuksen vähentäminen

Metsästyslain 41§:n 5 momenttia tulisi muuttaa hallituksen lakimuutosesityksessä esitettyjen muutosten **lisäksi** siten, että MMM:n poikkeuslupia koskevassa asetuksessa määrättäisiin, että karhua ja ilvestä sekä tarvittaessa myös sutta koskevat poikkeuslupapäätökset voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut: Suurpetopoikkeusluvista tehdyissä valituksissa vaaditaan täytäntöönpanokieltoa, johon hallinto-oikeudet ovat myöntyneet. Viimeaikaisen oikeuskäytännön mukaan voidaan ainoastaan epäillä poikkeuslupapäätösten lainvastaisuutta. Hallinto-oikeuksien päätökset ja KHO:n ennakkopäätökset ovat olleet keskenään ristiriitaisia. Varmaa on ollut ainoastaan se, että täytäntöönpanokiellon vuoksi 41 a §:n 3 momentin mukaisen poikkeusluvan voimassaoloaika päättyy oikeuskäsittelyn kuluessa.

Valittajat perustelevat täytäntöönpanokiellon vaatimista poikkeusluvan salliman ihmistoimen peruuttamattomuudella. Yhtä peruuttamatonta on mitätöidä Luonnonvarakeskuksen tutkimukset, vuosittaiset kanta-arviot ja verotusmallit, MMM:n asetuksen esivalmistelut ja Suomen riistakeskuksen poikkeuslupaharkinta ja poikkeuslupapäätösten laatiminen.

LSL Tapiola ry:n alueyhdistykset ovat harjoittaneet täysin ennakoimatonta, valikoivaa valittamista, jonka päämääränä on ollut estää metsästäminen jopa niillä alueilla, joilla petoeläinkannat ovat kaikkein vahvimmat ja elinvoimaisimmat. Kuten hallituksen esitysluonnoksessa on todettu, suurpetojen suojeleminen ja ihmistoiminnot on sovitettava yhteen.

Yhteiselo suurpetojen kanssa aiheuttaa haasteita eli etenkin karhut ja sudet alkavat runsastuessaan aiheuttaa sosioekonomisia haittoja. Suojeltavan lajin haittaeläinstatus kannattaa välttää ja siihen tavoitteeseen voidaan päästä populaatiotasoisella hallitulla kannansäätelyllä. Suurpedoista aiheutuvat haitat, joskin myös positiiviset elämykset kohdistuvat elintilansa suurpetojen kanssa jakaviin paikallisiin ihmisiin.

Viimeaikaisessa oikeuskäytännössä, eikä suurpetokeskustelussa ole otettu huomioon sitä, että suurpetojen suojelussa on oikeasti onnistuttu. Seuduilla, joissa karhukanta on vahva, on ollut mahdollista säädellä karhukantaa suojelua vaarantamatta. Karhu- ja ilvespopulaatioiden säätelyä on kutsuttu kannanhoidolliseksi metsästämiseksi siitä alkaen, kun riistahallinto on todennut kyseisten populaatioiden kestävän ja edellyttävän yksittäisten yksilöiden poistamista tehokkaampaa säätelyä. Metsästämisellä pyritään lisäksi vaikuttamaan siihen, että suurpedot oppisivat karttelemaan ihmisiä ja ihmistoimintoja, jolloin konfliktien riski pienenee.

On riistahallinnon, eikä luonnonsuojeluyhdistysten tehtävä päättää, täytyykö esimerkiksi karhukantaa kasvattaa, pitää ennallaan vai vähentää hallitusti ja minne mahdolliset poikkeusluvut tulisi kohdentaa. Näin on tapahtunutkin jo kymmenien vuosien ajan, mutta oikeusvaltioperiaatteen laaja hyväksikäyttömahdollisuus sen, ettei poikkeuslupia ole voitu panna täytäntöön.

Ruotsissa voidaan toteuttaa suurpetokantojen suunnitelmallista ja adaptiivista kannanhallintaa, mikä johtunee pääasiassa siitä, että Ruotsissa lainsäädäntö rajoittaa muutoksenhaun vaikutuksia.

Ympäristönsuojelujärjestöt ovat puolustaneet laajaa valitusoikeuttaan ns. Århusin yleissopimuksella, jota Suomi on sitoutunut noudattamaan. Sopimuksen kolme pääpilariä ovat: 1) Tiedon saatavuus: Kansalaisilla on oikeus saada tietoa ympäristön tilasta ja siihen liittyvistä toimista. 2) Osallistuminen päätöksentekoon: Kansalaisilla on oikeus osallistua ympäristöä koskevaan päätöksentekoon. 3) Oikeussuojakeinot: Kansalaisilla on oikeus hakea muutosta ja vireillepanoa ympäristöasioissa.

Suurpetojen suojelun ja poikkeuslupien hallinnointiprosessin eri vaiheissa ympäristönsuojelujärjestöillä, kuten muillakin kansalaisilla on avoin pääsy suurpetokantoja koskevaan, ajantasaiseen tietoon ja kannanhoitosuunnitelmiin sekä mahdollisuus osallistua lainsäädännön ja kannanhoitosuunnitelmien valmisteluun Århusin yleissopimuksen mukaisesti. Myös suurpetopoikkeuslupapäätökset ovat pääosin avointa tietoa.

Århusin yleissopimuksen 2 artiklan 5 kohdassa määritellään heidät, joita sopimus koskee.

5. "yleisöllä, jota asia koskee" tarkoitetaan yleisöä, johon ympäristöä koskeva päätöksenteko vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa, taikka yleisöä, jonka etua se koskee; ympäristönsuojelua edistäviä ja kansallisen lainsäädännön vaatimukset

täyttäviä valtiosta riippumattomia järjestöjä pidetään tätä määritelmää sovellettaessa yleisönä, jonka etua asia koskee.

Århusin yleissopimuksen 6 artiklassa todetaan, missä tapauksissa yleisön täytyy voida osallistua erityisiä toimia koskevaan päätöksentekoon. Artiklan määräyksiä sovelletaan yleissopimuksen liitteessä I ehdotettuihin toimintoihin myönnettäviä lupia koskeviin päätöksiin. Århusin yleissopimuksen toteuttamiseen oleellisesti liittyvässä liitteessä I ei mainita luontodirektiivin 16 artiklan 1 minkään alakohdan mukaan myönnettäviä poikkeuslupapäätöksiä, joten Århusin yleissopimus ei koske niitä. Artiklan määräyksiä on sovellettava myös sellaisia toimintoja koskeviin päätöksiin, joita ei ole lueteltu I liitteessä ja joilla voi olla merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Århusin yleissopimuksen 9 artikla käsittelee muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta. Kyseisen artiklan mukaan yleisön jäsenillä, joihin asia vaikuttaa, on oikeus saattaa 6 artiklan mukaisten päätösten laillisuus uudelleentarkasteltavaksi tuomioistuimessa tai muussa riippumattomassa elimessä. Yleisön jäsenillä on myös oikeus hakea uudelleentarkastelua yksityisten ihmisten tai viranomaisten toimista tai laiminlyönneistä, jotka ovat ristiriidassa **kansallisen** ympäristölainsäädännön kanssa.

Luonnonsuojelua edistävät yhdistykset ovat kuitenkin vedonneet valituksissaan erityisesti EU:n ympäristölainsäädäntöön ja ennen kaikkea ensimmäiseen susien kannanhoidollista metsästystä koskevaan Unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisuun asiassa C-674/17 ja väittäneet, että kyseinen ennakkoratkaisu estää kannanhoidollisen metsästämisen, mikä ei pidä paikkaansa.

Kyseisessä tapauksessa on käsitelty juuri luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaa eli metsästyslain 41 §:n 3 momentin mukaan myönnettyjä poikkeuslupia. Tuomion kuvauksessa kyseistä alakohtaa kuvataan seuraavasti: __ – Poikkeus, joka sallii tiettyjen yksilöiden ottamisen rajoitetusti – Kannanhoidollinen metsästys __ Tuomion englanninkielinen versio selventää, että myös EU:ssa tulkitaan kyseistä poikkeusperustetta samoin kuin Suomessa: *Article 16(1)(e) — Derogation allowing the taking of certain specimens in limited numbers — Hunting for population management purposes.* __

Kuten aiemmin on todettu suurpetopoikkeusluvut eivät ole Århusin yleissopimuksen 6 artiklan 1 a-kohdan mukaisia päätöksiä. 6 artiklan 1 b-kohdassa todetaan, että kansallisen lainsäädännön mukaisesti tämän artiklan määräyksiä sovelletaan myös sellaisia toimintoja koskeviin päätöksiin, joita ei ole lueteltu I liitteessä ja joilla voi olla **merkittäviä ympäristövaikutuksia**.

Kansallisessa lainsäädännössä (metsästyslaki 90 §) on mahdollistettu valitusoikeus rekisteröidylle paikalliselle tai alueelliselle yhteisölle, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen. Valitusoikeus koskee **kaikkia** metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupia sekä 41 b §:ssä tarkoitettua ilmoitusmenettelyä koskevia asioita.

Århusin yleissopimuksen mukaan kansalaisille on tarjottava riittävät oikeussuojakeinot. Uudelleentarkastelumenettelyiden on oltava oikeudenmukaisia, tasapuolisia, nopeita ja kustannuksiltaan kohtuullisia. Tarvittaessa on tarjottava väliaikaisia turvaamistoimenpiteitä.

Suurpetopoikkeuslupan hakija edustaa useimmiten laajaa todellista paikallisyhteisöä, johon kuuluu myös heitä, joiden mielestä suurpetokantojen hallittu säätely on suotavaa ja jopa välttämätöntä. Luonnonsuojelua edistävien yhdistysten metsästyslain 41 §:n mukaisia suurpetopoikkeuslupia koskeva valitusoikeus edellyttää yhdistyksen rekisteröintiä ja alueellisuutta tai paikallisuutta.

Luonnonsuojelua edistävä yhdistys saa valitusoikeuden, kun PRH:n yhdistysrekisterissä kotipaikaksi on kirjattu jokin paikkakunta siltä seudulta, jonne kyseinen poikkeuslupa on myönnetty. LSL Tapiola ry:n paikallisyhdistyksistä ainakin Tapiola-Karelia ry on laajentanut pikaisella sääntömuutoksella ”paikallisuuttaan ja alueellisuuttaan” saadakseen valitusoikeuden Pohjois-Karjalan lisäksi Etelä-Karjalan maakunnan alueelle, voidakseen estää Lappeenrannan seudulla todettujen koirasusien poistamisen. On erittäin arveluttavaa, että sellaiseen toimintaan ei ole ollut mahdollisuutta puuttua.

Kuten aiemmin on todettu, oikeussuojakeinojen käyttämisen tulisi olla oikeudenmukaisia, tasapuolisia, nopeita ja kustannuksiltaan kohtuullisia. Tämä vaatimus ei täyty suurpetopoikkeuslupien valitusprosesseissa, eikä myöskään Århusin yleissopimuksessa tarkoitettu vaatimus siitä, että muutoksenhaun tulisi kohdistua päätöksiin, joilla on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavia toimintoja on lueteltu Århusin yleissopimuksen liitteessä I: energia-alan jalostamot, metallien tuotanto ja jalostus sekä muita teollisuuslaitoksia, moottoriteiden ja vesiväylien rakentaminen jne.

Mitenkään ei ole mahdollista tulkita, että nopeasti uusiutuvan luonnonvaran kestävä käyttö eli populaatiotason tarkkuudella mitoitettu, tieteellisesti perusteltu ja alueellisesti kohdennettu suurpetokannan säätely olisi Århusin yleissopimuksen artiklan 6 1 b- kohdassa tarkoitettua, **merkittäviä** ympäristövaikutuksia aiheuttavaa toimintaa.

Valituksia on laadittu vuosien ajan jopa yhden eläinyksilön tappamiseen myönnettyistä metsästyslain 41 §:n mukaisista poikkeusluvista. Mitenkään ei voida tulkita, että valittajakaan olisi päättellyt torjuvansa merkittävää ympäristölle aiheutuvaa haittaa.

Ei voida myöskään tulkita mitenkään, että Århusin yleissopimuksen tavoitteet koskisivat ainoastaan ympäristönsuojelua edistäviä järjestöjä, vaan niiden tulisi koskea tasapuolisesti myös *yleisöä, johon ympäristöä koskeva päätöksenteko vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa, taikka yleisöä, jonka etua se koskee*. Suunnitelmallisen suurpetokantojen säätelyn toteutumatta jääminen vaikuttaa monin tavoin todellisen paikallisyhteisön elinympäristöön ja sitä nopeammin, mitä vahvempi alueen suurpetokanta on alun perin.

Muutoksenhaun vaikutusten tasapuolisuus- ja nopeusvaatimus ei toteudu nykykäytännön mukaan lainkaan. Lainsäädäntöä on siis kehitettävä niin, että luonnonsuojelua edistävien järjestöjen valitusmahdollisuus säilyisi, mutta suurpetoja koskevat poikkeuslupapäätökset voitaisiin panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Poikkeuslupapäätökset perustuvat kansallisen toimivaltaisen viranomaisen harkintaan, eikä poikkeuslupia ole myönnetty kevein perustein.

3. Muita huomioita

Metsästyslain 41 a §:n 3 momenttia saattaisi olla syytä muuttaa sanamuodoltaan luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaiseksi, jolloin siitä ilmenisi samalla kyseisen poikkeukseen sisältyvä hallussapito selkeämmin.

Kaikkein parasta olisi, jos poikkeusalakohdat olisivat luettelona samoin kuin luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa a–e. Nyt kyseiset alakohdat a–d ovat numeroituina 1–4 ja e-alakohtaa vastaava 3 momentti on ilman numeroa.

Sutta, karhua, saukkoa ja ilvestä koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi.

Kyseinen kohta vastaisi luontodirektiiviä paremmin seuraavassa muodossa:

5) jotta voidaan sallia tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen luontodirektiivin liitteessä IV olevien lajien: susi, karhu, saukko ja ilves, yksilöiden pyydystäminen tai tappaminen ja hallussapito kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemissä rajoissa.

Lieksa 11.3.2025

VIISIKON ERÄMIEHET RY

Yrjö Eronen

Lausunnon keskeinen sisältö

Viisikon erämiehet ry/Yrjö Eronen on antanut lausunnon maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta. Lausunnossa käsitellään metsästyslain 41 §:n 1 momenttiin ja 5 momentin asetuksenantovaltuuteen ehdotettuja muutoksia.

Lakimuutosehdotuksen viittaus luontodirektiivin 2 artiklan 3 kohtaan 41 §:n 1 momentissa on perusteltua, koska siinä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet. Suurpetojen suojelu edellyttää realistista käsitystä siitä,

että huippupetokantoja voidaan tarvittaessa säädellä, turvaten sekä petojen että ihmisten yhteiselon parhaalla mahdollisella tavalla.

Lakimuutosehdotuksen viittaus eri lajien kannanhoitosuunnitelmiin on perusteltua, sillä hoitosuunnitelmat ovat strategisia asiakirjoja, jotka on suunniteltu pitkäjänteisen ja kestävänn kannanhoidon takaamiseksi. Euroopan unionin komissio on ohjekirjoissaan luontodirektiivin mukaisesta yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta (2007 ja 2021), kehottanut jäsenvaltioita laatimaan lajien suojelu- tai hoitosuunnitelmia, jotka voivat toimia asianmukaisina puitteina direktiivin tavoitteiden mukaisten poikkeusten myöntämiselle.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin asetuksenantovaltuutta koskevat muutokset sisältävät tiukasta suojelusta poikkeamisen kriteerien määrittelyn. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen tehtävänä on määritellä ja todistaa poikkeuslupakriteerien täyttyminen. Kriteerien hahmottaminen ja tulkinta on ollut erittäin tulkinnanvaraista, joten ne on syytä kirjata asetukseen.

Metsästyslain 41 §:n 5 momenttia tulisi lisäksi muuttaa siten, että MMM:n poikkeuslupia koskevassa asetuksessa määrättäisiin, että karhua ja ilvestä sekä tarvittaessa myös sutta koskevat poikkeuslupapäätökset voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Suurpetopoikkeusluvista tehdyissä valituksissa vaaditaan täytäntöönpanokieltoa, johon hallinto-oikeudet ovat myöntyneet. Kyseinen käytäntö on tehnyt mahdottomaksi toteuttaa suunnitelmallista suojelu- ja poikkeusjärjestelmää. Muutoksenhaun vaikutusten Århusin yleissopimuksen mukainen tasapuolisuus- ja nopeusvaatimus ei toteudu nykykäytännön mukaan lainkaan.

Lainsäädäntöä on kehitettävä niin, että luonnonsuojelua edistävien järjestöjen valitusmahdollisuus säilyisi, mutta suurpetoja koskevat poikkeuslupapäätökset voitaisiin panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Poikkeuslupapäätökset perustuvat kansallisen toimivaltaisen viranomaisen harkintaan, eikä poikkeuslupia ole myönnetty kevein perustein.

Lisäksi voisi olla syytä tarkastella metsästyslain 41 §:n 3 momentin sanamuotoa, jotta se vastaisi paremmin luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaa.